

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
Федеральное государственное автономное учреждение
высшего профессионального образования
"Казанский (Приволжский) федеральный университет"
Отделение татарской филологии и межкультурной коммуникации

УТВЕРЖДАЮ

Проректор
по образовательной деятельности КФУ
Проф. Минзарипов Р.Г.

_____ 20__ г.

Программа дисциплины

История татарской литературы начала XX века Б3+.Б.1.3

Направление подготовки: 032700.62 - Филология

Профиль подготовки: Прикладная филология (Татарский язык и литература, информационные технологии)

Квалификация выпускника: бакалавр

Форма обучения: очное

Язык обучения: русский

Автор(ы):

Гилязов Т.Ш.

Рецензент(ы):

Закирзянов А.М.

СОГЛАСОВАНО:

Заведующий(ая) кафедрой: Сайфулина Ф. С.

Протокол заседания кафедры No ___ от "___" _____ 201__ г

Учебно-методическая комиссия Института филологии и межкультурной коммуникации (отделение татарской филологии и межкультурной коммуникации):

Протокол заседания УМК No ___ от "___" _____ 201__ г

Регистрационный No

Казань
2014

Содержание

1. Цели освоения дисциплины
2. Место дисциплины в структуре основной образовательной программы
3. Компетенции обучающегося, формируемые в результате освоения дисциплины /модуля
4. Структура и содержание дисциплины/ модуля
5. Образовательные технологии, включая интерактивные формы обучения
6. Оценочные средства для текущего контроля успеваемости, промежуточной аттестации по итогам освоения дисциплины и учебно-методическое обеспечение самостоятельной работы студентов
7. Литература
8. Интернет-ресурсы
9. Материально-техническое обеспечение дисциплины/модуля согласно утвержденному учебному плану

Программу дисциплины разработал(а)(и) доцент, к.н. (доцент) Гилязов Т.Ш. кафедра татарской литературы и методики преподавания отделение татарской филологии и межкультурной коммуникации им.Г.Тукая , Tagir.Gilazov@kpfu.ru

1. Цели освоения дисциплины

Целями освоения дисциплины "История татарской литературы начала XX века" являются ознакомление с произведениями писателей начала XX века, хронологией их жизни и творчества, дать представление о направлении творческой эволюции татарских авторов, об особенностях поэтики и проблематики их наиболее значительных произведений, их отношений к различным художественным системам, а также о динамике развития национальной литературы, основных литературных направлениях, школах.

2. Место дисциплины в структуре основной образовательной программы высшего профессионального образования

Данная учебная дисциплина включена в раздел " БЗ+.Б.1 Профессиональный" основной образовательной программы 032700.62 Филология и относится к базовой (общепрофессиональной) части. Осваивается на 2 курсе, 3 семестр.

Данная учебная дисциплина входит в раздел "Б.3. Профессиональный цикл. Базовая часть". ФГОС-3 по направлению подготовки ВПО 032700 - Филология.

Для изучения дисциплины необходимы компетенции, сформированные у обучающихся в результате обучения в средней общеобразовательной школе и в результате освоения дисциплин ООП подготовки бакалавра филологии "Введение в литературоведение", "Татарское устное народное творчество", "История татарской литературы до XIX века", "История татарской литературы XIX века", "История татарской литературной критики".

Дисциплина относится к системе дисциплин профессионального цикла, ориентированных на диахронное и синхронное изучение истории татарской литературы. Данная дисциплина предваряет циклы дисциплины профилизации (прежде всего профиля "Отечественная филология" (Татарский язык и литература), учебную практику и производственную практику по профилю "Отечественная филология" (Татарский язык и литература).

3. Компетенции обучающегося, формируемые в результате освоения дисциплины /модуля

В результате освоения дисциплины формируются следующие компетенции:

Шифр компетенции	Расшифровка приобретаемой компетенции
ОК-1 (общекультурные компетенции)	владение культурой мышления; способность к восприятию, анализу, обобщению информации, постановке цели и выбору путей ее достижения
ОК-6 (общекультурные компетенции)	стремление к саморазвитию, повышению квалификации и мастерства
ПК-1 (профессиональные компетенции)	способность демонстрировать знание основных положений и концепций в области теории и истории татарской литературы, филологического анализа и интерпретации текста, представление об истории, современном состоянии и перспективах развития филологии
ПК-5 (профессиональные компетенции)	способность применять полученные знания в области теории и истории основного изучаемого языка (языков) и литературы (литератур), теории коммуникации, филологического анализа и интерпретации текста в собственной научно-исследовательской деятельности

Шифр компетенции	Расшифровка приобретаемой компетенции
ПК-8 (профессиональные компетенции)	владение навыками участия в научных дискуссиях, выступления с сообщениями и докладами, устного, письменного и виртуального (размещение в информационных сетях) представления материалов собственных исследований
ПК-9 (профессиональные компетенции)	способность к проведению учебных занятий и внеклассной работы по языку и литературе в общеобразовательных учреждениях и образовательных учреждениях среднего профессионального образования

В результате освоения дисциплины студент:

1. должен знать:

основные положения и концепции в области теории и истории литературы; теории филологического анализа; иметь представление об истории, современном состоянии и перспективах развития литературоведческой науки.

2. должен уметь:

применять полученные знания и навыки в области теории и истории татарской литературы в научно-исследовательской и других видах деятельности, уметь проводить сопоставительный анализ художественных текстов с учетом жанровых традиций, различных литературных направлений и течений, а также лингвистический анализ текстов с учетом их стилистической принадлежности.

3. должен владеть:

основными методами и приемами исследовательской и практической работы в области теории и истории татарской литературы, а также основными литературоведческими терминами и понятиями.

4. должен демонстрировать способность и готовность:

В результате освоения дисциплины обучающийся должен:

Знать: основные положения и концепции в области теории и истории литературы; теории филологического анализа; иметь представление об истории, современном состоянии и перспективах развития литературоведческой науки.

Уметь: применять полученные знания и навыки в области теории и истории татарской литературы в научно-исследовательской и других видах деятельности, уметь проводить сопоставительный анализ художественных текстов с учетом жанровых традиций, различных литературных направлений и течений, а также лингвистический анализ текстов с учетом их стилистической принадлежности.

Владеть: основными методами и приемами исследовательской и практической работы в области теории и истории татарской литературы, а также основными литературоведческими терминами и понятиями.

4. Структура и содержание дисциплины/ модуля

Общая трудоемкость дисциплины составляет 3 зачетных(ые) единиц(ы) 108 часа(ов).

Форма промежуточного контроля дисциплины экзамен в 3 семестре.

Суммарно по дисциплине можно получить 100 баллов, из них текущая работа оценивается в 50 баллов, итоговая форма контроля - в 50 баллов. Минимальное количество для допуска к зачету 28 баллов.

86 баллов и более - "отлично" (отл.);

71-85 баллов - "хорошо" (хор.);

55-70 баллов - "удовлетворительно" (удов.);

54 балла и менее - "неудовлетворительно" (неуд.).

4.1 Структура и содержание аудиторной работы по дисциплине/ модулю Тематический план дисциплины/модуля

N	Раздел Дисциплины/ Модуля	Семестр	Неделя семестра	Виды и часы аудиторной работы, их трудоемкость (в часах)			Текущие формы контроля
				Лекции	Практические занятия	Лабораторные работы	
1.	Тема 1. Введение. Предмет, цели и задачи курса. Культурологическая характеристика начала XX века. Литературные направления и течения в татарской литературе Нового времени	3	1-3	2	4	0	творческое задание
2.	Тема 2. Татарская проза начала XX века.	3	4-8	6	12	0	контрольная работа
3.	Тема 3. Татарская поэзия начала XX века.	3	9-14	6	14	0	тестирование
4.	Тема 4. Татарская драматургия начала XX века.	3	15-18	4	6	0	контрольная работа
	Тема . Итоговая форма контроля	3		0	0	0	экзамен
	Итого			18	36	0	

4.2 Содержание дисциплины

Тема 1. Введение. Предмет, цели и задачи курса. Культурологическая характеристика начала XX века. Литературные направления и течения в татарской литературе Нового времени

лекционное занятие (2 часа(ов)):

Тема: Кереш. Ижтимагый-сәяси атмосфера һәм мәдәни хәл. Әдәби юнәлеш, стиль һәм агымнар. Мең елдан артык тарихы булган татар сүз сәнгате үсешендә XX гасыр башы татар әдәбияты. Аның хронологик чикләре. XX гасыр башында илдәге тарихи вакыйгалар, ижтимагый-сәяси хәл. Беренче рус инкыйлабы, татар әдәбияты үсеше өчен ул тудырган алшартлар. Чор әдәбиятында XIX йөз татар әдәбияты реалистик традицияләренен ижади үстерелеше, тәнкыйди (социаль) реализмга күчеше. Романтизм, аның ике тибы. Рус-Аурупа әдәби багланышлары. Татар әдипләре ижатларында модернистик агымнар сыналшы.

практическое занятие (4 часа(ов)):

Тема. Ижтимагый-тарихи вакыйгалар һәм әдәби-мәдәни хәл. 1. XX гасыр башында дөньякүләм, ил һәм халык тормышында булган тарихи вакыйгалар, сәясәи хәл. 2. Әдәбият һәм мәдәният дөньясындагы үзгәрешләр. 3. Татар вакытлы матбугаты туу һәм аның милли сүз сәнгәтенә йогынтысы. 4. Татар әдәби тәнкыйтенең барлыкка килүе һәм матур әдәбият үсешендәге роле. 5. Милли профессиональ театр формалашу һәм татар әдәбияты. 6. XX гасыр башы татар әдәбиятында әдәби юнәлешләр һәм агымнар.

Тема 2. Татарская проза начала XX века.

лекционное занятие (6 часа(ов)):

Тема 3. XX гасыр башында милли проза. Гаяз Исхакий ижаты. 1917 елларга кадәр татар прозасының үсеш баскычлары аерып чыгарыла. Үсеш этапларының идея-эстетик үзенчәлекләре асызыклана, күренекле язучылар турында мәгълүмат бирелә. XX гасыр башында яңа татар прозасына нигез салган күренекле язучы Гаяз Исхакий томыш һәм ижат биографиясе хакында күзаллау тудырыла. Фатих Әмирхан (1886-1926) ижаты Талантлы әдип, тәнкыйтьче, публицист, журналист һәм жәмәгать эшлеклесе. Ф.Әмирханның тормыш юлы, рухи һәм физик ныклыгы. Аның журналистлык һәм публицистик эшчәнлегенә. Ф.Әмирханның милли әдәбиятны яңа баскычка күтәргән керткән өлеше. Эпик һәм драма төрләренә эшчәнлегенә. Әдип ижатында гөздәләнгән темалар, үткәрелгән төп фикерләр һәм идеяләр. Әмирхан кәләме тарафыннан классик сатирик әсәрләр тудырылу. Әдип ижатында әдәби юнәлеш, стиль төрләренә, аларның синтезы күзәтелү, бу юнәлештә кызыклы тәҗрибәләр ясалы.

практическое занятие (12 часа(ов)):

Тема: Гаяз Исхакийның "таң"чылык чоры ижаты. 1. Ижтимагый-сәясәи һәм сәнгәтьчә фикерләвендәге үзгәрешләр, ижатында жанр төрләренә. ?Зиндан? әсәре, аның жанры һәм ижат методы. 2. Драматургның Алдым-бирдем драмасында конфликт һәм характерлар. 3. Тормышмы бу романында төп каһарман Миннең фикри-рухи үсеш баскычлары, әсәрнең сәнгәти үзенчәлекләре. 4. Тартышу тарихи драмасында гөздәләнгән ижтимагый-социаль һәм сыйнфый көрәш мотивлары, татар һәм рус революциясе темаларының чагылышы. 2 раздел
Тема: Гаяз Исхакийның миләтчелек чоры ижаты. 1. Гаяз Исхакийның 1910 нчы еллардагы ижтимагый-милли эшчәнлегенә. 2. Ижтимагый-социаль, мәдәни-рухи, әхлакий мәсьәләләргә гөздәләндргән күләмле Теләнче кызы романы. Әсәрдә пролетариат әдәбиятына хас сыйфатлар. 3. Зөләйха пьесасы. Аның жанр һәм конфликт үзенчәлегенә. Трагедиянең ижтимагый-милли әһәмиятенә. 4. Мөгәллимә драмасының конфликтны, күтәрелгән мәсьәләләр. Авторның хатын-кызының милли һәм ижтимагый тормыштагы урыны турында әдипнең уйланулары. Тема:Ф.Әмирхан ижатында татар тормышын яңарту темасы. 1. Ф.Әмирхан Яңарыш чоры әдибе, реалист һәм романтик язучы, милли әдәбиятны модернистик агымнарның сыйфатлары тасвир-чаралары белән баеккан сүз остасы. 2. Әдип ижатында татар тормышын яңарту, үзгәртеп кору юллары турында уйланулар, якланган фикерләр (Гарәфә кич төшемдә, Яшьләр, Тигезсезләр һ.б.). 3. Язучының әдәби мирасында яшьләр темасының яктыртылышы, яшьләрнең рухи-фикри, мәдәни үсеш баскычлары. Әсәрнең сюжет, композиция үзенчәлекләренә, сәнгәтьчә эшләнеше (Яшьләр, Тигезсезләр, Урталыкта һ.б.). Тема:Г.Ибраһимов хикәячә һәм романчы 1. Әдипнең романтик дәвер хикәяләре: Сөю-сәгадәт, Диңгездә, Уты сүнгән жәнәннәм дә яшәү, аның матурлыгын, яшәү мәгънәсен эзләүче герой. Автор мөрәжәгать иткән алымнар, чаралар. 2. Язучының гади халык тормышын, авыр яшәшен гөздәләндргән Карт ялчы, Көтүчеләр хикәясе. Г.Ибраһимовның ижтимагый гаделсезлекләр, әдәбият-сәнгәт һәм кешелек жәмгыяте сораулары тирәсендә фәлсәфи, әдәби-эстетик гамьнәре; әсәрләрнең ижат ысулы мәсьәләсә. 3. Табиғат балалары хикәясендә әдипнең фәлсәфи, руссочыл карашлары. Әдәбият-сәнгәтнең вазифасы, дин, фән, гыйлем, милләт турында уйлануларның Мәрхүмнең дәфтәреннән хикәясендә үстерелеш һәм яңача хәл ителешә. 4. Г.Ибраһимовның Яшь йөрәкләр романы: Образлар системасы һәм әсәрнең сәнгәти сыйфатлары.

Тема 3. Татарская поэзия начала XX века.

лекционное занятие (6 часа(ов)):

Тема: XX гасыр башы татар поэзиясе XX йөз башы милли шигъриятенң хронологик чикләре һәм үсеш этаплары (1905-1911; 1912-1917). Беренче рус инкыйлабы елларында татар поэзиясендә күзәтелгән сыйфади үзгәрешләрнең социаль һәм әдәби сәбәпләре. М.Гафури (1880-1934), Н.Думаи (1883-1933), С.Рәмиев (1880-1926), М.Укмасы (1884-1946), З.Бәшири (1888-1966) һ.б. шигъриятендә демократик идеяләрнең чагылышы. Алар ижатында реалистик поэзиянең билгеләре, үзенчәлекләре гәүдәләнү. Шагыйрьләрне берләштергән яклар. Реакция еллары (1908-1910) шигъриятендә сыйфат үзгәрешләре. Аның сәбәпләре. Поэзиянең идея эчтөлегендә, мотивларында, жанрларында барлыкка килгән яңа тенденцияләр. Габдулла Тукай (1886-1913) ижаты Шагыйрьнең тормыш сукмаклары һәм күпкырлы эшчәнлеге. Тукайны XX гасыр татар поэзиясенен, әдәбиятының үсеш юнәлешен билгеләүче шагыйрь итеп формалаштырган алшартлар. Шагыйрь ижатын чорларга бүлү мәсьәләсе. Тема: Мәжит Гафури (1880-1934) ижаты М.Гафури ? татар-башкорт әдибе, публицист. Аның тәржемәи хәле. XX гасыр башында аның поэзия, проза төрләрендә эшчәнлеге. М.Гафури ? реалист шагыйрь. Аның ижатында тематик байлык һәм жанр төрлеләге. Тема: XX гасыр башында романтик поэзия. XX гасыр башында кеше тормышын сәнгатьчә гәүдәләндерүнең романтик формасы әдәби майданга килә. С.Рәмиев ? шагыйрь, прозаик, драматург, журналист, жәмәгать эшлеклесе. С.Рәмиев лирикасының йөзен билгеләүче төп сыйфатлар. Шагыйрь ? романтик поэзия вәкиле. Анда романтик эстетика атрибутлары: хатын-кыз, мөхәббәт, табигать культларының чагылышы. Дәрдемәнд (Закир Рәмиев) ? шагыйрь, язучы, тыйнак һәм укымышлы зыялы, милләт хадиме. Ижат юнәлеше һәм ижтимагый-социаль хәленең үзенчәлеге. Шагыйрьлек тавышының төп сыйфатлары: романтизм, фәлсәфи романтизм. Шигъриятенң символизм модернистик агымы белән бәйләнеше. Аның әдәби һәм фәлсәфи тамырлары.

практическое занятие (14 часа(ов)):

Тема: Г.Тукай Яңарыш чоры шагыйре. 1. Тукайның Жаек чоры ижатында татар халкы, аның үткәне, бүгенгесе, киләчәккә һәм милләтнең яшәешен үзгәртү юллары турында уйланулар (Мужик йокысы, Дусларга бер сүз, Иттифак хакында, Милләткә, Кичке азан, Китмибез һ.б.). 2. Шагыйрьнең Казан чоры гражданлык лирикасында үзгәрешләр, хис-кичерешләрнең, халыкчанлыкның тирәнәюе, ижат принциплары һәм алымнарының төрлеләнүе (Милли моңнар, Көзгә җилләр, Өметсезлек һ.б.). 3. Тукай шигъриятендә социаль мотивлар, контрастлар, автор мөрәжәгать иткән алымнар, чаралар. Лирик геройның борчылу, сызлану сәбәпләре (Яз галәмәтләре, Алтынга каршы, Эштән чыгарылган татар кызына, Буран, Золым, Сайфия, Кярханәдә, Казан вә Кабан арты һ.б.). 4. Тукай рухи мирасында шагыйрь мотивының идея-эстетик гәүдәләнеше (Бер татар шагыйренең сүзләре, Байроннан, Пәйгамбәр һ.б.).

Тема: Мәжит Гафури шигърияте. 1. М.Гафури ижатында мөгърифәтчеләктән тәнкыйди реализмга күчеш, реакция һәм аннан соңгы чор әсәрләрендә романтик (традицион һәм гарәб) башлангычның көчәюе. 2. Шагыйрь ижатында мотивлар төрлеләге. Башлангыч чор шигъриятендәге уку, гыйлем һәм әхлак мәсьәләләреннән ижтимагый-социаль темаларга борылу. 3. Шагыйрьнең пейзаж, күңел һәм фәлсәфи лирикасында хис-кичерешләр, бәя-хөкемнәр, фикерләр тирәнлеге. 4. М.Гафури шигъриятендә сугыш темасы. Сугыш характерын аңлау, аны бәяләү юлында лирик геройның эволюциясе, аның борчылу, сызлану сәбәпләре. 5. Әдип мирасында дини мотивлар. Шагыйрь әсәрләрендә дөнъяви мәсьәләләрнең дини мотивлар белән үрелеп бирелүе. Поэмаларның сюжет сызыгы, образлары, аларда үткәрелгән фикерләр. Тема: Сәгыйть Рәмиев ижаты. 1. С.Рәмиев ? гыйсьянчылык романтизмы шагыйре, аның шигъриятендә лирик герой: романтик, матурлыкка гашыйк, бунтарь, ярсу йөрәкле, гыйсьянчы. 2. Шагыйрь әсәрләрендә милләтнең үткәне, бүгенге хәле, киләчәккә һәм аны үзгәртү турында уйланулар (Уку, Таң вакыты, Кеше һ.б.). 3. С.Рәмиев шигърьләрендә фәлсәфи-экзистенциаль мотивлар (Дөнъяга, Алданган, Мин үләм, Мин һ.б.). 4. Шагыйрь мөрәжәгать иткән алымнар, аның сүз-сурәт, образ тудыру осталыгы, милли шигърияткә алып килгән яңалыгы.

Тема 4. Татарская драматургия начала XX века.

лекционное занятие (4 часа(ов)):

Тема: XX гасыр башы татар драматургиясе. Татар драматургиясенең беренче адымнары. Милли драматургиянең үсеш баскычлары. Аның мөгърифәтчелек чоры (1887-1905). Ижәт иткән көчләр. Драма әсәрләрендә гәүдәләнгән темалар һәм күтәрелгән мәсьәләләр, алдагы чор әдәбияты белән бәйли торган җепләр. Икенче чор (1906-1911). Татар драматургиясендә барлыкка килгән яңа сыйфатларның, күтәрелешнең тарихи-мәдәни сәбәпләре. Г.Камал, Г.Исхакийларның ижәт активлыгы. Ф.Әмирхан, С.Рәмиевләрнең язучылык сәләтләрен драма төрөндә сынаулары. Бу чор драматургиясенең идея-тематик киңлеге, жанр төрлелеге. Сатирик юнәлешнең үсеше. Татар драматургиясенең өченче чоры (1912-1917). Драматургларның икенче буыны. Тематик яктан, образ-характерлар тудыру алымнарында, конфликт оештыруда барлыкка килгән юнәлешләр, жанрлар системасындагы үзгәрешләр. Чор драматургиясендә әдәби юнәлешләр, агымнар, ижәт методлары мәсьәләсе. Гафур Коләхмәтов (1881-1918) ижәты. Эдипнең тормыш юлы. Ижтимагый-сәяси карашлары, инкыйлаби эшчәнлеге. Татар драматургиясенә алып килгән тема, идея яңалыгы, Жанр поэтикасын төрләндерүе.

практическое занятие (6 часа(ов)):

Тема: Гафур Коләхмәтов ижәты. 1. XX өз башында татар драматургиясенең үсеш баскысларыб төп сыйфатлары. 2. Г.Коләхмәтов пролетар агым вәкиле. Аның әдәби мирасында пролетар әдәбият үзенчәлекләре. 2. Ике фикер драмасының тема яңалыгы. Давыт күңелендәге эчке каршылыкның гәүдәләнешә. 3. Драматургның ике сюжет сызыгын колачлаган Яшь гомер драмасы. Әсәрнең конфликт үзенчәлеге. Тема: Г.Камал комедия остасы. 1. Г.Камал ижәтында сатираның үсеше, аның социаль жирлеге. Беренче театр комедиясе. Пьесада төп һәм ярдәмче каршылыктар. 2. Эдипнең Банкрот һәм Бүлек өчен комедияләре. Пьесаларда комедиографның чагылдыру өлкәсе; ачы көлү һәм фах итү объектлары; көлке тудыру алымнары һәм чаралары. 3. Безнең шәһәрнең серләре комедиясе, сюжет һәм композиция үзенчәлеге.

4.3 Структура и содержание самостоятельной работы дисциплины (модуля)

N	Раздел Дисциплины	Семестр	Неделя семестра	Виды самостоятельной работы студентов	Трудоемкость (в часах)	Формы контроля самостоятельной работы
1.	Тема 1. Введение. Предмет, цели и задачи курса. Культурологическая характеристика начала XX века. Литературные направления и течения в татарской литературе Нового времени	3	1-3	подготовка к творческому экзамену	2	творческое задание
2.	Тема 2. Татарская проза начала XX века.	3	4-8	подготовка к контрольной работе	8	контрольная работа
3.	Тема 3. Татарская поэзия начала XX века.	3	9-14	подготовка к тестированию	4	тестирование
4.	Тема 4. Татарская драматургия начала XX века.	3	15-18	подготовка к контрольной работе	4	контрольная работа
	Итого				18	

5. Образовательные технологии, включая интерактивные формы обучения

Рекомендуемые образовательные технологии: лекции, практические занятия, контрольные работы, коллоквиумы, самостоятельные работы, научно-исследовательские работы, творческие работы, курсовые работы.

При проведении занятий используются активные и интерактивные формы занятий (компьютерные симуляции, деловые и ролевые игры, проектные методики, мозговой штурм, разбор конкретных ситуаций) в сочетании с внеаудиторной работой.

В рамках учебного курса предусматриваются встречи с ведущими учеными литературоведами по истории татарской литературы начала XX века, посещение литературных музеев г.Казани и РТ, отдела редких книг и рукописей научной библиотеки КФУ им. Н.Лобачевского и архивов РТ.

6. Оценочные средства для текущего контроля успеваемости, промежуточной аттестации по итогам освоения дисциплины и учебно-методическое обеспечение самостоятельной работы студентов

Тема 1. Введение. Предмет, цели и задачи курса. Культурологическая характеристика начала XX века. Литературные направления и течения в татарской литературе Нового времени

творческое задание , примерные вопросы:

) творческие работы (по произведениям Ф.Амирхана ?Перепутье?, Г.Исхаки ?Нищенка?, Г.Ибрагимова ?Наши дни?) (XX йөз башы татар романнарында характерлар үсеше һәм сюжет сызыклары (Г.Ибраһимов ?Яшь йөрәкләр?, ?Безнең көннәр?; Г.Исхакый ?Теләнче кызы?; Ф.Әмирхан ?Урталыкта? һәм Г.Исхакыйның ?Ике йөз елдан соң инкыйраз? повесте) 1. Г.Ибраһимовның ?Безнең көннәр? романында Зариф Булатов белән бәйлә сюжет сызыгы, аның сәяси эшчәнлеге. 2. Г.Исхакыйның ?Теләнче кызы? романында Сәгадәт образы, халыкчылык идеяләренең гәүдәләнешә. 3. Г.Ибраһимовның ?Безнең көннәр? романында Гәрәй Солтан образы, аның белән бәйлә сюжет сызыгы. 4. Г.Ибраһимовның ?Безнең көннәр? романында Әхтәм Таңгатаров образы. 5. Г.Ибраһимовның ?Яшь йөрәкләр? романында татар тормышын яңартуда музыканың роле турында. 6. Ф.Әмирханның ?Урталыкта? романында Хәсән Арсланов белән бәйлә вакыйгалар, аның характер сыйфатлары. 7. Г.Исхакыйның ?Ике йөз елдан соң инкыйраз? повестенда XX гасырда сурәтләнгән инкыйраз күренешләре. 8. Г.Ибраһимовның ?Безнең көннәр? романында жандарм Герасимов образы. 9. Г.Ибраһимовның ?Яшь йөрәкләр? романында морзалар тормышының сурәтләнешә. 10. Г.Исхакыйның ?Ике йөз елдан соң инкыйраз? повестенда сурәтләнгән татарларны инкыйразга алып килгән ?курчак туйлары?.

Тема 2. Татарская проза начала XX века.

контрольная работа , примерные вопросы:

Контроль эш (7-8 атна) I вариант 1. Татар әдәби тәнкыйте барлыкка килү һәм аның татар әдәбиятына йогынтысы. 2. Романтизм юнәлешә, яңа тип (гареб) романтизм формалашу, аның төп сыйфатлары. 3. С.Рәмиевнең ?Яшә, Зәбәйдә, яшим мин? драмасында феминистик (хатын-кыз) мотивлары. II вариант 1. XX гасыр башы татар әдәбияты. Аның яңа күтәрелешә. Өйрәнелү тарихы. 2. Тәнкыйди реализм калыплашу: аның асылы, төп принциплары. 3. К.Тинчуринның ?Соңгы сәлам? драмасында үзек конфликт, аның үзенчәлегә. III вариант 1. Милли драматургиянең ?театрлы? икенче чоры, төп үсеш тенденцияләре. 2. Романтизм юнәлешә, яңа тип (гареб) романтизм формалашу, аның төп сыйфатлары. 3. Ф.Әмирханның ?Яшьләр? драмасында ?аталар? һәм ?балалар? тартышының гәүдәләнешә. IV вариант 1. Вакытлы матбугат туу һәм аның милли әдәбият үсешенә уңай йогынтысы. 2. Тәнкыйди реализм калыплашу: аның асылы, төп принциплары. 3. Г.Камалның ?Бәхетсез егет? драмасында уку, гыйлем һәм тәрбия мәсьәләләренең

Тема 3. Татарская поэзия начала XX века.

тестирование , примерные вопросы:

Ябык Жиңел 1. ?Әдәбият мәйданында хәзер иң шәүкәтле вә иң бөөк урында карт реалист Гаяз әфәнде тора? юлларының авторы: а) Ж.Вәлиди в) Г.Ибраһимов б) Ф.Әмирхан 2. Г.Исхакый гомеренең соңгы көннәрен үткәргән дәүләт: а) Германия б) Төркия в) Финляндия г) Польша 3. ?Тартышуда табарсың син үзеңнең хакыңны!? шигаре Г.Исхакый ижатының кайсы чорына карый? а) мәғрифәтчелек б) ?таңчы?лык в) милләтчелек 4. Ф.Әмирханның рус әдибе И.С.Тургенев ижаты йогынтысында язылган әсәре: а) ?Урталыкта? в) ?Яшьләр? б) ?Тигезсезләр? г) ?Хәят? 5. Г.Ибраһимов иң актив язышкан матбугат органы: а) ?Аң? в) ?Балалар дөнъясы? б) ?Шура? г) ?Мәктәп? Уртача 6. ?Ике йөз елдан соң инкыйраз? әсәренең үзеген тәшкит иткән төп мәсьәлә: а) татар милләтенең инкыйразы б) татарларны урыслаштыру сәясәте в) хатын-кыз азатлыгы г) әдәбият, сәнгать, музыка мәсьәләсе 7. Ф.Әмирхан нинди ижат тибы әдибе? а) реалист в) реалист-романтик б) романтик г) модернистик 8. Ф.Әмирхан ижатында киң яктыртылган тема: а) мәхәббәт темасы в) тарихи тема б) яшьләр темасы г) сыйнфый көрәш вакыйгалары 9. Г.Ибраһимовның кайсы каһарманын Г.Исхакыйның мәхдүме (?Тормышмы бу??) белән бер рәткә куярга мөмкин булыр иде? а) Сабир г) Жәмил б) Сәлим д) Тимри в) Садык 10. ?Акчарлаklar? (Ш.Камал) повестендагы ?акчарлаklar? образының (троплар) төре: а) эпитет г) метафора б) сынландыру д) аллегория в) метонимия Авыр 11. Төп геройның эш-гамәлләрен бәяләүче буларак Зәһрә кыз мифологик образы килеп кергән Г.Исхакыйның әсәре: а) ?Теләнче кызы? б) ?Тормышмы бу?? в) ?Мәдрәсә жимеше? 12. ?Хәят? повестендагы сюжет вакыты: а) май аеннан алып икенче елның жәенә кадәр б) 16 ел в) өч ел 13. Г.Ибраһимовның ижат концепциясендә кире кагылган мәхәббәт төре: а) әфләтүн г) бала б) ана д) тән в) туганлык е) гомумхалык 14. ?Печән базары, яхуд Яңа Кисекбаш? поэмасын тәнкыйди реализм үрнәге иткән сыйфат: а) вакыйга, хәл-күренешләрнең реаль жирлеге б) типиклаштыру, гомумиләштерү в) чынбарлыкны сурәтләүнең рухи принцибы г) кешенең рухи дөнъясына табигать күренешләренең янәшә куелуы

Тема 4. Татарская драматургия начала XX века.

контрольная работа , примерные вопросы:

вариант 1. С. Рәмиев шигъриятендә лирик герой, шәхес бунты, романтик мәхәббәт. Гыйсьянчылык романтизмы. (?Таң вакыты?, ?Мин?, ?Син?, ?Ул?, ?Алданган?, ?Дөнъяга?, ?Авыл? һ.б.). Бер шигырен яттан сөйләргә. 2. Г.Тукай (II вариант тест биремә). II вариант 1. Ш. Бабичның тормыш юлы һәм күпкырлы эшчәнлеге. Лирикасының төп сыйфатлары (?Бәхетем?, ?Шатлык жыры?, ?Халкым өчен?, ?Бәнем фәрештәм?, ?Скрипка?, ?Бер минут?, ?Тын төн?, ?Габдулла әфәнде Тукаев?, ?Ике аккош?, ?Утрау? һ.б. 2. М.Гафури (I вариант тест биремә). III вариант 1. Дәрдемәнд лирикасы; шигырьләрендә чагылган фәлсәфи уйланулар, сагыш, гамь. Символизм. Бер ? ике шигырен яттан сөйләргә. 2. Н.Дума́ви (I вариант тест биремә). IV вариант 1. Г. Тукайның Жаек чоры ижаты: ижтимагый һәм әдәби ? эстетик карашлары (?Мужик йокысы?, ?Дустларга бер сүз?, ?Хөррият хакында?, ?Государственная думага?, ?Алтынга каршы?, ?Сорыкортларга?, ?Китмибез?, ?Шүрәле?, ?Милләткә?, ?Үз ? үземә? һ.б.). 2. Ш.Бабич (II вариант тест биремә).

Тема . Итоговая форма контроля

Примерные вопросы к экзамену:

Перечень вопросов для экзамена (экзаменга сораулар):

1. XX йөз башы татар әдәбияты. Өйрәнелү тарихы. Чор үзенчәлеге. Сүз сәнгате үсешенең яңа күтәрелеше.
2. XX йөз башы татар әдәбиятында сатира, аның жирлеге. Милли әдәбиятта сатираны үткенәйтүче алымнар. Ш. Камалның "Хажидә әфәнде өйләнә" комедиясе.
3. XX йөз башы татар матур әдәбиятында "кечкенә кеше" темасының гәүдәләнешә (Г. Исхакый, Ш. Камал, М. Гафури һ.б.).
4. XX йөз башы татар прозасында тарихи теманың гәүдәләнешә. (Ф. Әмирхан, М. Гафури, Н. Дума́ви, Ш. Әхмәдиев һ.б.). "Сөенбикә", "Хан кызы Алтынчәч", "Хан кызы", "Болгар кызы Тойгы туташ" һ.б.
5. 1905 - 1907 еллар инкыйлабы нәтижәсе буларак татар вакытлы матбугаты барлыкка килү һәм аның әдәбият үсешә өчен әһәмияте.
6. Татар әдәбиятында романтизмның әдәби агым буларак формалашуы, сәбәпләре, милли әдәбиятка романтизм алып килгән сыйфатлар.

7. Татар әдәби тәнкыйтенең формалашуы, бурычлары. (Г. Ибраһимов, Ф. Әмирхан, Г. Тукай, Ж. Вәлиди һ.б.).
8. Татар әдәбиятында морзалар тормышының чагылышы. Аның тарихи традицияләре. (Ф. Әмирхан, Г. Ибраһимов, С. Жәләл һ.б.). С. Жәләлнең "Дим буенда" повесте.
9. Татар әдәбиятында тәнкыйди реализмның формалашуы. Аның асылы, ижәт методы буларак принциплары, тарихи традицияләре.
10. Милли драматургиянең икенче баскычы (1906 - 1911). Татар профессиональ театры формалашу һәм аның драматургия үсешенә уңай йогынтысы.
11. Г. Тукайның Жаек чоры ижәты: ижтимагый һәм әдәби - эстетик карашлары ("Мужик йокысы", "Дустларга бер сүз", "Хөррият хакында", "Государственная думага", "Алтынга каршы", "Сорыкортларга", "Китмибез", "Шүрәле", "Милләткә", "Үз - үзем" һ.б.).
12. Г. Тукайның Казан чоры ижәты: гражданлык һәм күңел лирикасы ("Өмидсезлек", "Жәйге таң хатирәсе", "Милли моңнар", "Шагыйрь", "Пәйгамбәр" "Сайфия", "Кыйтга", "Хәстә хәле", һ.б.).
13. Г. Тукай сатирасы. Аның көлү, фаш итү объектлары, алымнары. ("Сорыкортларга", "Пыяла баш", "Печән базары яхуд Яңа Кисекбаш", "Милләтчеләр" һ.б.
14. Г. Исхакыйның октябрьгә кадәрге ижәтында мәгърифәтчелек, социаль тигезсезлек, милли һ.б.мәсьәләләр чагылышы ("Ике йөз елдан соң инкыйраз", "Зиндан", "Теләнче кызы", "Зөләйха" һ.б.).
15. Г. Исхакыйның 1910 еллар ижәтында мәхәббәт, гаилә, хатын - кыз, никах мәсьәләләренең чагылышы: Мөгәллимә", "Остазбикә", "Ул әле өйләнмәгән иде", "Ул икеләнә иде".
16. Г. Исхакыйның мөһажирлектәге тормышы һәм ижәты. "Олуг Мөхәммәд", "Көз", "Жан баевич" һ.б.
17. Г. Ибраһимовның беренче чор (1908 - 1912) ижәтының төп сыйфатлары. "Яз башы", "Диңгездә", "Сөю - сәгадәт" һ.б. әсәрләрендә кеше, аның асылы, гомер агышы, мәхәббәт хакында уйланулар.
18. Г. Ибраһимовның "Яшь йөрәкләр" романында романтик шәхесләр, иске татар тормышының гәүдәләнешә, кеше һәм сәнгать мөнәсәбәте..
19. Г. Ибраһимов хикәяләрендә кеше бәхете, яшәү мәгънәсе, әдәбият - сәнгать мәсьәләләренең чагылышы. ("Карт ялчы", "Уты сүнгән жәнәннәм", "Табигать балалары", "Мәрхүмнең дәфтәрәннән" һ.б.).
20. Н. Думави шигърияте. "Берлек - иттифак", "Ревалюция заманы", "Эч поша, күңел болгана", "Мәңгелек мәхбүс", "Бизмә дөнъядан", "Беренче кар", "Мәхәббәт", "Сугыш", "Сугыш тәэссораты" һ.б. Экспрессионизм.
21. Н. Думави хикәяләре: идея - эстетик үзенчәлекләре (реалистик, романтик, модернистик катламнарның чагылышы). "Кем гаепле", "Мортый илә Мукай", "Су кызы", "Карт мөгәллимнәр" һ.б.
22. Ф. Әмирханның драматургия төрендә эшчәнлегә. "Яшьләр" һәм "Тигезсезләр" пьесаларының идея - эстетик үзенчәлекләре.
23. Ф. Әмирханның "Татар кызы", "Хәят", "Кадерле минутлар", "Бер хәрабәдә" әсәрләрендә мәхәббәт, яшьлек, бәхет мәсьәләләренең гәүдәләнешә. Экзистенциализм агымының сыйфатлары.
24. Ф. Әмирханның сатирасында көлү, тәнкыйтьләү объектлары, сурәтләү алымнары ("Бәйрәмнәр", "Фәтхулла хәзрәт", "Хәзрәт үгетләргә килде" һ.б.).
25. Ф. Әмирханның "Урталыкта" романы. Аның сюжет, композиция үзенчәлегә. Романда һәм "Картайдым" хикәясендә рухи кыйбла, яшәү мәгънәсен эзләүче геройлар.
26. Г. Коләхмәтов драматургиясе: "Ике фикер", "Яшь гомер" һ.б. Бу төргә әдип алып килгән яңа сыйфатлар.
27. Г. Камалның күпкырлы эшчәнлегә. Әдипнең татар драматургиясен үстерүгә керткән өлеше. "Бәхетсез егет", "Уйнаш" драмаларында конфликт, аларның сәнгатьчә хәл ителеше.
28. Г. Камал - комедия остасы, "Беренче театр", "Банкрот", "Бүлек өчен" пьесаларында көлү, фаш итү объектлары һәм алымнары.

29. С. Рәмиев шигъриятендә лирик герой, шәхес бунты, романтик мөхәббәт. Гыйсьянчылык романтизмы. ("Таң вакыты", "Мин", "Син", "Ул", "Алданган", "Дөнъяга", "Авыл" һ.б.). Бер шигырен яттан сөйләргә.
30. Ш. Камал әсәрендә бөхет темасының яктырылышы. Язучы мөрәҗәгать иткән алымнар ("Козгыннар оясында", "Сукбай", "Бөхет эзләгәндә", "Акчарлаклар" һ.б.).
31. Ш. Камал ижаты. ("Сулган гөл", "Уяну", "Буранда", "Тормыш көе", "Курай", "Курай тавышы" һ.б.). Кеше тормышын, аның күңел дөнъясын сурәтләүдә әдип осталыгы. Импрессионизм.
32. М. Гафуриның Беренче рус инкыйлабы һәм реакция еллары шигърияте, анда чор сулышы, ижтимагый, социаль мотивлар гәүдәләнешә "Шатлык шигыре", "Хәррият дәверендә" "1906 нчы елдан 1907 елга васыять", "Базарга чыктым", "Татар хатыны", "Яфрак", "Үтә гомерем", "Харап булган бакча", "Әтәч белән сандугач" һ.б.
33. М. Гафуриның 1910-еллар поэзиясендә лирик герой; жанр һәм мотивлар төрлелеге: "Үзем һәм халкым", "Мин кайда", "Хакыйкәт", "Тормыш", "Г. Тукай вафатыннан соң", "Беренче мөхәббәт", "Хәят юлында", "Юктырсың ла, Алла" һ.б.
34. М. Фәйзинең драматургиясе. "Яшьләр алдатмыйлар", "Кызганыч", "Галиябану" пьесаларының идея - проблематикасы һәм сәнгатьчә эшләнешә.
35. Дәрдемәнд лирикасы; шигырьләрендә чагылган фәлсәфи уйланулар, сагыш, гамь. Символизм. Бер - ике шигырен яттан сөйләргә.
36. Ш. Бабичның тормыш юлы һәм күпкырлы эшчәнлеге. Лирикасының төп сыйфатлары ("Бөхетем", "Шатлык жыры", "Халкым өчен", "Бәнем фәрештәм", "Скрипка", "Бер минут", "Тын төн", "Габдулла әфәнде Тукаев", "Ике аккош", "Утрау" һ.б. "Кандала", "Газазил" поэмалары.
37. Әдәби иҗатка 1910 елларда килгән икенче буын прозаиклар. Г. Рәхим, Ш. Әхмәдиев, Г.Гобәйдуллин һ.б. лар: "Галия", "Көзгә хикәя", "Яз әкиятләре", "Мөгаллим", "Кеше", "Шагыйрь моңая", "Суга баткан килен" һ.б.)
38. Әдәби иҗатка 1910 елларда килгән икенче буын прозаиклар. Г. Рәхим, Ш. Әхмәдиев, Г.Гобәйдуллин һ.б. лар: "Галия", "Көзгә хикәя", "Мөгаллим", "Шагыйрь моңая", "Суга баткан килен", "Скрипкачы Хөсәен", "Чалбар" һ.б.)

7.1. Основная литература:

1. Гыйлаҗев Т. Татар әдәбияты. XX гасыр башы. Лекцияләр. Гамәли дәресләр. Тестлар. - Казан: Мәгариф, 2007. - 239 б.
2. Гыйлаҗев Т.Ш. Мирхәйдәр Фәйзи: Тормыш юлы һәм ижаты / Уку-укуту әсбабы. - Казан: Казан университеты, 2011. - 80 б.
3. Татар әдәбияты тарихы. Алты томда. 3-т (XX гасыр башы). Том. ред. Халитов Г.М., Гыйззәтуллин Н.Г., Әхмәдуллин А.Г. һ.б. - Казан: Татар кит.нәшр., 1986. - 598 б.
4. Заһидуллина Д.Ф., Йосыпова Н.М. XX гасыр татар әдәбияты тарихы: дәреслек. - Казан: Казан университеты, 2011. - 1 нче китап: XX йөзнең беренче яртысында татар әдәбияты. - 230 б.
5. Ганиева Р. К. Традиции Восточного Ренессанса в тюрских литературах Средневековья и Нового времени. - Казань: Изд-во "Фән" АН РТ, 2014. 272 с.
6. Нуруллин И. XX йөз башы татар әдәбияты. - Казан: Татар кит.нәшр., 1982. - 285 б.
7. Бәширов Ф. XX йөз башы татар прозасы. - Казан: Фикер, 2002. - 284 б.
8. Ганиева Р. Татар әдәбияты: традицияләр, бәйләнешләр. - Казан: Университет нәшрияты, 2002. - 272 б.
9. Заһидуллина Д. XX йөз башы татар прозасы һәм модернизм. - Казан: Татар кит.нәшр., 2003. - 254 б.
10. Литовченко М.В. Теория и история литературы: Проблема преемственности в развитии русской литературы XIX в. Учебное пособие для студентов / М.В. Литовченко. - Кемерово: КемГУКИ, 2011. - 72 с. <http://www.bibliorossica.com> ЭБС "Библиороссия"

11. История русской литературы конца XIX - начала XX века: учебное пособие для студентов высших учебных заведений, обучающихся по направлению 031000 и специальности 031001 - Филология: в 2 т. / под ред. В. А. Келдыша.-2-е изд., Москва: Академия, 2009.
12. Гилязов Т.Ш. История татарской литературы начала XX века.
<http://tulpar.kfu.ru/course/view.php?id=1901> ЭОР

7.2. Дополнительная литература:

1. Аминова В.Р. Типы диалогических отношений между национальными литературами (на материале произведений русских писателей второй половины XIX в. и татарских прозаиков первой трети XX в.). - Казань: Казанский государственный университет, 2010. - 476 с.
2. Ахмадуллин А.Г. Татарская драматургия: истоки и проблемы. - Казань: Татар. кн. изд-во, 2012. 511 с.
3. Әдәбият белеме: Терминнар һәм төшенчәләр сүзлегә. - Казан: Мөгариф, 2007. - 231 б.
4. Габдулла Тукай әсәрләре: сүзлек-белешмәлек / [төз. һәм кереш сүз авт. З Рәмиев:фән. мөх-ләре З Рәмиев, З.Шәйхелисламов]. - Казан: Татар кит.нәшр.,2012. - 480 б.
5. Бакиров М.Х. Татарский фольклор. - Казань: Ихлас,2012. - 400с.
6. Галимуллин Ф.Г. Писательское слово на рубеже эпох. - Казань: Казан. ун-т, 2014. - 228с.
7. Фридерих М. Габдулла Тукай как объект идеологической борьбы [пер. с нем. И,А.Гилязова]. - Казань: Татар. кн. изд-во, 2011. - 342 с.
8. Закиржанов Ә.М. Татар әдәбият белеменең актуаль мәсьәләләре: уку-укыту әсбабы. - Казан: Отечество, 2014. - 156 б.
9. Миннегулов Х. Этапы развития тюрко-татарской, античной и русской литератур. Монография. - Казань: Ихлас, 2014. - 288 с.
10. Рәмиев З. Әдәбиятчы-текстолог язмалары (1990-2013). - Казан: Ихлас, 2014. - 436 б.
11. Харрасова Р.Ф. Рухи яңарыш баскычларында: ХҮIII - XX йөз башы. - Казан: Республиканский центр мониторинга качества образования, 2013. - 312 б
12. Яхин Ф. Әдәбият укыганда: Фәнни тикшеренүләр. - Казан: Сүз, 2014. - 236 б.
13. Зинченко, В. Г. Литература и методы ее изучения. Системно-синергетический подход [Электронный ресурс] : учеб. пособие / В. Г. Зинченко, В. Г. Зусман, З. И. Кирнозе. - М.: Флинта : Наука, 2011. - 280 с. <http://znanium.com/bookread.php?book=455178> ЭБС "Знаниум"
14. Яхин Ф.З. Гасырдан - гасырга [Текст: электронный ресурс] : яңа заман әдәбиятына / Фәрит Яхин .? Электронные данные (1 файл: 1,17 Мб) .? (Казань : Казанский федеральный университет, 2014) .? Загл. с экрана .? Режим доступа: открытый URL:<http://libweb.kpfu.ru/publication/book/978-5-98356-233-2.pdf>
15. Гилязов Т.Ш. История татарской литературной критики
<http://tulpar.kfu.ru/course/view.php?id=2018> ЭОР
16. Әдәбият белеме сүзлегә / Төз-мөх. А.Әхмәдуллин - Казан: Татар кит.нәшр., 1990. - 239 б.
17. Гайнуллин М. Татарская литература и публицистика нач. XX века. - Казань: Татарское книжное издательство, 1980. - 433 с
18. Ганиева Р. Шагыйрьнең рухи дөньясы ("Габдулла Тукай" энциклопедик сүзлек-белешмәсенә өзерләнгән материаллардан). - Казан: ТаРИХ, 2002. - 112 б.
19. Ганиева Р. Нәжип Думавиның ижат сәхифәләре. - Казан: Отечество, 2003. - 106 б.
13. Гыйлажев Т. XX йөз башы татар әдәбиятын укыту мәсьәләләре. Методик кулланма. - Казан: "Печатный двор". 2002. - 96 б.
20. Камалов Б. Мирхәйдәр Фәйзи (Мирхәйдәр Фәйзинең тормыш һәм ижат юлы турында). - Казан: Татар кит. нәшр., 1987. - 160 б.
21. Лаисов Н. Габдулла Тукай. - Казань: Татарское книжное издательство, 1985. - 86 с.
22. Мөңдиев М. Әдәбият һәм чынбарлык: XX йөз башы татар әдәбияты тарихына яңа материаллар. - Казан: Татар кит. нәшр., 1987.- 304 б.

23. Миңнегулов Х. Гаяз Исхакыйның мөнажирлектәге ижаты. - Казан: Татар. кит. нәшр., 2004. - 367 б.
24. Мусин Ф. Гаяз Исхакый (Тормышы һәм эшчәнлеге). - Казан: Татар кит. нәшр., 1998. - 189 б.
25. Нуруллин И. Фатих Әмирхан. - Казан: Татар кит. нәшр., 1988. - 279 б.
26. Нуруллин И. Моңлы саз чыңнары. Документаль роман. Төзәтелгән һәм тулыландырылган икенче басма. - Казан: Татар кит. нәшр., 2000. - 272 б.
27. Нигматуллина Ю. Типы культур и цивилизаций в историческом развитии татарской и русской литературы. - Казань: "Фән", 1997. - 189 с.
28. Рәмиев З. XX йөз башы татар әдәбияты: авторлык, төп текст һәм хронология мәсьәләләре. - Казан: РИЦ "Школа", 2000. - 180 б.
29. Сайганов А. Эстетика Ф.Амирхана и эстетические идеи в татарской реалистической литературе конца XIX- XX веков. - Казань: Татарское книжное издательство, 1982. - 162 с.
30. Садретдинов Ш. Сәгыйть Рәмиев ижаты. - Казан: Университет нәшрияты, 1973. - 160 б.
31. Сәхапов М. Исхакый ижаты: Монография. - Казан: Мирас, 1997. - 367 б.
32. Сәхапов М. Исхакый һәм XX гасыр татар әдәбияты: Монография. - Казан: Мирас, 1997. - 529 б.
33. Саяпова А. Поэзия Дардменда и символизм. - Казань: Педагогический университет, 1997. - 210 с.
34. Халит Г. Тормыш һәм ирек жырчысы. - Казан: Татар кит. нәшр. 1980. - 183 б.
35. Халит Г. Яңа гасыр поэзиясе: XX йөз башы (1905-1917 еллар) татар поэзиясендә ижат методы, лирик герой, традиция һәм новаторлык мәсьәләләре. - Казан: Татар кит.нәшр., 1979. - 166 б.

7.3. Интернет-ресурсы:

КНИГОФОНД - knigafund.ru

КФУ - Научная библиотека им. Н.И.Лобачевского - isl.ksu.ru

Научная библиотека им. Н.И.Лобачевского Казанского ... - g-egorov.livejournal.com/115591.html

Научная библиотека им.Лобачевского Казанского университета - isl.ksu.ru

Электронная Библиотека КГУ / Каталог Книг - library.ksu.ru

8. Материально-техническое обеспечение дисциплины(модуля)

Освоение дисциплины "История татарской литературы начала XX века" предполагает использование следующего материально-технического обеспечения:

Мультимедийная аудитория, вместимостью более 60 человек. Мультимедийная аудитория состоит из интегрированных инженерных систем с единой системой управления, оснащенная современными средствами воспроизведения и визуализации любой видео и аудио информации, получения и передачи электронных документов. Типовая комплектация мультимедийной аудитории состоит из: мультимедийного проектора, автоматизированного проекционного экрана, акустической системы, а также интерактивной трибуны преподавателя, включающей тач-скрин монитор с диагональю не менее 22 дюймов, персональный компьютер (с техническими характеристиками не ниже Intel Core i3-2100, DDR3 4096Mb, 500Gb), конференц-микрофон, беспроводной микрофон, блок управления оборудованием, интерфейсы подключения: USB, audio, HDMI. Интерактивная трибуна преподавателя является ключевым элементом управления, объединяющим все устройства в единую систему, и служит полноценным рабочим местом преподавателя. Преподаватель имеет возможность легко управлять всей системой, не отходя от трибуны, что позволяет проводить лекции, практические занятия, презентации, вебинары, конференции и другие виды аудиторной нагрузки обучающихся в удобной и доступной для них форме с применением современных интерактивных средств обучения, в том числе с использованием в процессе обучения всех корпоративных ресурсов. Мультимедийная аудитория также оснащена широкополосным доступом в сеть интернет. Компьютерное оборудование имеет соответствующее лицензионное программное обеспечение.

Компьютерный класс, представляющий собой рабочее место преподавателя и не менее 15 рабочих мест студентов, включающих компьютерный стол, стул, персональный компьютер, лицензионное программное обеспечение. Каждый компьютер имеет широкополосный доступ в сеть Интернет. Все компьютеры подключены к корпоративной компьютерной сети КФУ и находятся в едином домене.

Учебно-методическая литература для данной дисциплины имеется в наличии в электронно-библиотечной системе "БиблиоРоссика", доступ к которой предоставлен студентам. В ЭБС "БиблиоРоссика" представлены коллекции актуальной научной и учебной литературы по гуманитарным наукам, включающие в себя публикации ведущих российских издательств гуманитарной литературы, издания на английском языке ведущих американских и европейских издательств, а также редкие и малотиражные издания российских региональных вузов. ЭБС "БиблиоРоссика" обеспечивает широкий законный доступ к необходимым для образовательного процесса изданиям с использованием инновационных технологий и соответствует всем требованиям федеральных государственных образовательных стандартов высшего профессионального образования (ФГОС ВПО) нового поколения.

Оргтехника, теле- и аудиоаппаратура, виртуальная и электронная библиотека учебно-методической литературы, доступ к сети Интернет.

Программа составлена в соответствии с требованиями ФГОС ВПО и учебным планом по направлению 032700.62 "Филология" и профилю подготовки Прикладная филология (Татарский язык и литература, информационные технологии) .

Автор(ы):

Гилязов Т.Ш. _____

"__" _____ 201__ г.

Рецензент(ы):

Закирзянов А.М. _____

"__" _____ 201__ г.